

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.10441763>

Accepted: 20.12.2023

Eğitim-Öğretimde Öğretmenin Rolü The Role of the Teacher in Education

Zeynal GÖZEL

Başpınar Şehit Hava Üsteğmen Semih Desticioğlu İlkokulu
zgozel4402@gmail.com.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5876-421X>

Özet

Makalede öncelikli olarak eğitim ve öğretimin üç sacı ayaktan oluştuğunu ve bu üç temel ana unsurun öğrencinin başarısını olumlu ve olumsuz yönde etkilediğinden öğrenci başarısındaki etkiler makalenin ana amacıdır. İyi bir öğretmenin bu üç sacı ayaklı masadan da sorumlu olduğunu daha doğrusu bunların etkilerini kontrol altında tutması gerektiğine değinildi. Öğretmenin öğrencinin aktif olduğu sınıf ortamında iyi bir rehberlik etmesi gerektiğine ve öğrenciyi sadece ders ve okul ortamında değil aynı zamanda okul dışında da iyi bir rehberlik edilmesi üzerine değerlendirilmiştir. Öğretmenin öğrencilere sadece bilgi veren değil aynı zamanda dünyadaki eğitim sistemlerinin olumlu yanlarını öğrencilere anlatarak o sistemde buldukları güzel özellikleri kendi eğitim sistemimizle harmanlanarak daha iyi bir sisteme ulaşmaları için rehberlik edilmesi gerektiğine değinildi. Öğretmenin iyi bir mimar ve aynı zamanda iyi bir sanatçı olduğunu ve nasıl ki bir mimar ve bir sanatçı bir eve estetik özelliği kazandırıyor ise öğretmenin de öğrencinin kişiliğine estetik yapı kazandırdığı dile getirilmiştir. Öğretmenin ders anlatım şekli ve kişiliklere göre çeşitlerin olduğunu ve bunlardan en iyisinin demokratik öğretmen tipi olduğuna ifade edilmektedir. İyi bir öğretmenin faydalı olabilmesi ve kendini öğrencilere kabul ettirebilmesi için öğrencileri kendi düşünceleri ile etki altına almaması gerektiği ifade edilmiştir. Son olarak ta son dönemlerde öğretmenliğe olan ilgi ve alakanın azaldığını ve sınava yeni girenlerin çoğunun öğretmenliği tercih etmediğini ve hali hazırda görevde olanların ise, kurumlar arası geçişle başka kurumlara geçmek istediklerini dile getirildi. Kısaca öğretmenliği seçen birçok öğretmen, öğretmenliği başka kurumlara geçmek için bir basamak olarak seçtiklerini dile getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Öğretim, Öğretmen, Lider.

Abstract

In the article, it is primarily stated that education and training consists of three pillars and that these three main elements affect student success positively and negatively, so the effects on student success are the main purpose of the article. It was mentioned that a good teacher is also responsible for this three-legged table, or rather, he must keep their effects under control. It was evaluated that

the teacher should provide good guidance in the classroom environment where the student is active and that the student should be provided with good guidance not only in the classroom and school environment but also outside the school. It was mentioned that the teacher should not only give information to the students, but also explain the positive aspects of the education systems in the world to the students and guide them to reach a better system by blending the good features they find in that system with our own education system. It was stated that the teacher is a good architect and at the same time a good artist, and just as an architect and an artist give an aesthetic feature to a house, the teacher also gives an aesthetic structure to the student's personality. It is stated that there are different types of teachers depending on their teaching style and personality, and the best of them is the democratic type of teacher. It has been stated that in order for a good teacher to be useful and to make himself accepted by the students, he should not influence the students with his own thoughts. Finally, it was stated that the interest and interest in teaching has decreased in recent years and that most of those who have just taken the exam do not prefer teaching and those who are already on duty want to transfer to other institutions by transferring between institutions. In short, many teachers who chose teaching stated that they chose teaching as a stepping stone to transfer to other institutions.

Key Words: Education, Training, Teacher, Leader.

1.1. Giriş

Eğitim ve öğretimde öğretmen, en önemli aktördür. Bu aktör olmadan okullarda ne eğitim olur nede öğretim. Ancak öğretmenin başarılı olabilmesi ve öğrencilere verdiklerini tam manasıyla alabilmesi için daha başka yardımcı etkenlere de ihtiyaç vardır. İşte bu etmenler eğitim ve öğretimde başarının sağlanabilmesi için üçayaklı bir yapı taşı olarak tabir edilen: 1. Veli (aile) 2. Çevre(arkadaş ortamı) ve 3. okul başka bir deyişle eğitim ve öğretimin mimarı öğretmendir. Peki, kimdir ve fonksiyonu nedir bu öğretmenin? Eğitimde üretkenliği sağlayan, bunun içinde, sağlıklı iletişim ortamını öğrencilere ve öğrenci velilerine hazırlayan eğitim ve öğretimde başarıyı artıran ve bu yönde gayret sarf eden kişidir öğretmen. **Ergun'a** göre de, “Öğretmen, okuldaki öğrenme faaliyetlerini düzenleyen, onları, belli bir düzen içinde tutan; baskı, zorlama, övme, ödüllendirme, bilgi üstünlüğü gibi yollarla verimli ve karşılıklı etkileşim durumu yaratabilen kişidir.”¹

Eğitim-öğretim ortamında bulunan öğrenci için öğrenme, kişinin ilgi ve becerisi doğrultusunda şekillenmesi gerekir. Dolayısıyla bu şekillenmede öğrenci aktiftir. Ancak bu durum öğretmenin pasif olması gerektiği anlamına gelmez. Aksine öğretmen bu ilgi ve becerileri doğru yöne kanalize etmediği daha doğrusu doğru bir rehberlik etmediği takdirde öğrenci zaman ve enerji kaybına uğrayacaktır. Bu nedenle iyi bir öğretmen, aynı zamanda sınıf içinde olduğu gibi ve sınıf dışında da öğrenci için iyi bir rehberlik yapandır. Günümüzdeki en büyük eksiklik bazı öğretmenlerin öğrencilere yaptıkları rehberlik hizmetlerini sadece okulla sınırlı tutmalarından

¹ Mustafa Ergun, Eğitim Sosyolojisine Giriş, s y, 147.

kaynaklanmaktadır. Oysa ,“Öğretmen, kenarda duran, öğrencilerin öğrenme süreçlerine karışmayan kişi değildir. Tam aksine, onların ilerleyişlerini, hızlarını, yönlerini her an kontrol altında tutan ve gerekirse müdahale eden kişidir.”²

Ülkemizde öğretmen, genel olarak sadece okulda öğrencilere bilgi aktaran ve bu alanda bazı teorik şeyler kazandırırken. Dünyanın birçok ülkesinde öğretmenin görevi bizim ülkemizden farklı olarak cereyan etmektedir. Örneğin Avrupa’da öğretmen, daha farklı algılanılmakta ve görevleri de ona göre farklılık göstermektedir. Onlara göre öğretmen, sadece okulda öğrencilere bilgi vermekle kalmamalı, öğrencinin okul dışı, ekonomik ve sosyal dünya ile ilgili meselelerinde de yardımcı olmalı ve onları, okulda çalışma hayatına ve idealleri doğrultusunda hazırlamalı ve öğrencinin her konuda yetiştirilmesi için gerekli yardımı yapmada etkin şekilde görev almalıdır. Aksi takdirde öğretmenlik görevini eksik yerine getirmiş olur. Kısaca “Avrupa topluluğu ülkelerine göre; öğretmen, okulda öğrenciye sadece ders veren değil, okul dışındaki sosyal ve ekonomik dünya ile ilişki kuran, rehberlik ve düzenleyicilik yaparak, gençleri okuldan çalışma hayatına, dış dünyaya hazırlayan aktif rol sahibi kişilerdir.”³

Öğretmenin vereceği eğitim hizmetinin kalitesini belirleyen unsurlar arasında, öğretmenin mensubu olduğu toplumun yapısı, öğretmenin insan ilişkilerinde geliştirdiği yaklaşım, dolayısıyla demokratik yaşam hakkındaki görüşleri oldukça önemlidir. Düşünen ve düşündüğünü hayata geçiren öğretmenden birçok kurum, kuruluş ve birey faydalanır. Bunlar; öğrenciler, toplum ve yönetim şekli olan Cumhuriyet’tir. Cumhuriyet ve demokrasi, ancak öğretmenin yardımıyla, bilgi ve düşünceleriyle gelişir ve kökleşir. Çünkü öğretmen, yeni neslin en iyi şekilde yetişmesine yardımcı olur. Kısaca, bir toplumun ve rejimin gelişimi öğretmenin çabasına bağlıdır. “Öğretmenin düşünmesinden; en başta çocuklarımız, ülkemiz, toplumumuz ve demokrasimiz kazançlı çıkar. Cumhuriyetimiz ve demokrasimiz öğretmenle gelişir, derinleşir, güzelleşir ve yeni boyutlar kazanır.”⁴

1.2. Eğitim ve Öğretimde Öğretmen

Eğitim ve öğretimde öğretmen, olmazsa olmazdır. Öğretmen, eğitim ve öğretimde başarı için en büyük etkidir. Öğretmen, isterse sınıf ortamında yapacağı hal ve hareketlerle öğrencileri tam manasıyla derse motive edebileceği gibi tam aksini de yapabilir. Kısaca öğretmenlik bir sanattır. Bu yüzden de bu mesleği yapacakların sanatçı kabiliyetinin de olması gerekir. Ama bazı sebepler yüzünden bu meslek zor bir hal almaktadır. Bu mesleği zorlaştıran etkenlerden biri değişen toplum yapısının öğrencideki yansımalarına karşın, değişmeyen eğitimin ve okul sisteminin varlığıdır. Her ne kadar eğitimdeki müfredatlar değişiyorsa da sürekli çağın gerisinde kalmaktadır. Veya taşrada bulunan okullar bu müfredattan zararlı çıkmaktalar. Çünkü taşrada bulunan okullar araç-gereç ve diğer birçok şey bakımından merkezdeki okullar kadar şanslı olmadıkları gibi aynı zamanda

² M. Tınaz Titiz, Ezbersiz Eğitim Yol Haritası, s.y, 163.

³ Ercan Türk, Türk Eğitim Sistemi, s y, 29.

⁴ Mevlani Ulusoy, Eğitim Dergisi, Mayıs 2000, sayı:3, s y, 18

olanaklara da sahip değiller. Ayrıca okullardaki sistemde çok önemlidir. Şayet okul idaresi ve öğretmen kendini çağın gereklerine göre yetiştirememişse müfredat ne kadar değişirse değişsin okul ortamına fazla yansımaz. Kısaca okul, müdürü kadar okuldur tabiri yerinde bir tabir olduğunu düşünmekteyiz. Çünkü o idare ve öğretmen o müfredatı kendi bildiği gibi düzenler yeri geldiğinde. “Öğretmenlik, değişen aile yapısına, yükselen toplumsal değerler(!), değişip modernleşen okul binalarına karşın değişmeyen müfredatlar, okul dışında internet aracılığıyla dünya ile bağlantı kuran öğrenciyi, sınıfta hâlâ edilgin tutan sisteme ve bilinen bilinmeyen birçok nedene bağlı olarak giderek “zor zanaat” olmaya başladı.”⁵

Öğretmen ve öğrencilerle uyuşmayan bir öğretim programı, daha doğrusu onların görüş ve düşüncelerini hiçe sayan bir öğretim programı, yöntemi mutlaka bir gün başarısızlığa uğrayacaktır. Zamanda uygulanan bu yanlış öğretim yöntemleri sayesinde günümüzde, sokak çocuklarının sayısında bir artma meydana getirmiştir. Oysa öğretim teknikleri öğretmene ve öğrenciye hiçbir zaman sırt çevirtilmemelidir. Başka bir tabirle oluşturulacak olan öğretim yöntemlerinde öğretmen ve öğrencilerin beklentileri doğrultusunda olmalıdır. Onların da işin içinde olması gerekmektedir. Çünkü bu işin merkezinde öğretmen ve öğrenciler bulunmaktadır. Bu merkeze alınma işi yapılırken Çankaya daki bir okulun öğrencileri ve öğretmenlerinin yanında Hakkâri deki bir okulun öğrenci ve öğretmenlerinde işin içine katılması sağlamasıdır. Bu katılım sağlanırken benim senin adamı değil de gerçek anlamda liyakat sahibi öğretmen ve öğrenciler davet edilmelidir. Buna kendimden bir örnek vereyim ben eğitim programcılığı alanında tezli yüksek lisans yaptım. 2005 te bitirdim ve o seneden bu yana hiçbir yere davet edilmedin ne il milli eğitim müdürlüğü bünyelerinde oluşturulan kitap yazma ve inceleme komisyonlarına ne de Talim Terbiye Kurulu tarafından oluşturulan kitap yazma ve inceleme komisyonlarına bu tür yerlere defalarca müracaat etmeme rağmen hatta seminerine bile katıldım hem uzaktan hem de yüz yüze buna rağmen hiçbir yere davet edilmedim nedenini bende bilmiyorum ama bilmek isterdim. Ne yazık ki o bilgileri kullanmadığım için bende körelme meydana geldi yani sahip olduğum bilgilerin çoğunu maalesef yerinde ve zamanında kullanmadığım için zamanla sahip olduğum o bilgiler unutulmaya yüz tuttu. Ayrıca kitap yazma ve inceleme komisyonlarındaki katılımlardan çıkan sonuçların ise, objektif bir şekilde eğitim ve öğretim alanında uygulanmalıdır. Bunun aksi durumunda ise, “Öğrenci ve öğretmenlerin gereksinimlerine sırt çeviren her öğretim yöntemi başarısızlığa mahkûmdur. Şimdi birçoğumuz, bu başarısızlığın bedelini, uyuşturucu kullanımının, suç oranlarının ve hamile kalan genç kızların artması gibi sorunlarla ödüyoruz.”⁶

Öğretmen, kesinlikle öğrenciye kendi değerlerini ve bilgilerini dayatmacı bir zihniyetle vermemelidir. Ayrıca değer yargılarında mutlak doğru yoktur, olasılık vardır. Zorla verilen değer yargıları yanlış olabilir. Çünkü değer yargıları kişiseldir ve yanlış olma ihtimali bulunmaktadır. Bu nedendir ki: “Öğretmen, kendi değerlerini kesinlikle, öğrenciye zorla benimsetmeye

⁵ Thomas Gordon, Etkili Öğretmenlik Eğitimi, çev: Emel Aksoy, Editör: Birsen Özkan, Sistem Yayıncılık, 7. Baskı, İstanbul- Ekim 1996, Giriş Yazısı

⁶ William Glasser, Okulda Kaliteli Eğitim, sy.26-27.

kalkmamalıdır; çünkü bilgi kesin değil, tersine olasılıktır.”⁷

Günümüzde öğretmenin maaş için ders veren bir öğretmen ile öğrettiği için maaş alan öğretmen arasında nitelik açısından bir fark görülmemelidir. Öğretmenlerin ekonomik durumları iyileştirildiği halde, eğer hala öğretmen çocuğu bir para kaynağı olarak görüyorsa- ki bu zaten bir öğretmen zihniyetine uymamaktadır- o zaman bu ayırım iyi yapılmalıdır. “Maaş aldığı için öğreten öğretmen yerine, öğrettiği için maaş alan öğretmen üstün tutulur. Ne var ki, gerçekte bu iki insan davranışları arasında bir fark yoktur; sadece biz davranışları farklı sıra içinde gördüğümüzden farklı anlamlar veririz.”⁸

Öğretmenliğin birçok açıdan değer kaybetmesiyle birlikte, birçok kişi öğretmenliği başka bir memuriyete geçmek için bir basamak olarak kullanmaktadır. Bu basit görüş ile öğretmenlik mesleğindeki niteliksel kalitenin düşüşü arasında çift yönlü bir etkileşim söz konusudur. “Pek çok kimse bir devlet memuriyeti kazanma yolunu öğretmenlikten geçerek denemektedir. Bunların birçoğu zamanla başka bakanlıklara geçmektedir.”⁹

İyi bir öğretmenin birçok özelliği vardır. İyi bir öğretmen, sakindir, önyargılı değildir, samimidir, öğrencilere eşit mesafede eşit davranır, coşkuludur, tutarlıdır, değişmez, çok neşeli, her soruya mutlaka verebileceği bir yanıtı vardır, sınıfta hiçbir zaman gözdeleri yoktur, bütün öğrencilere eşit mesafede durur. Hepimizin ideali böyle özelliklere sahip öğretmenlerin sahip oldukları o güzel özelliklerini çocuklara en iyi şekilde yansıtma yoludur. Çünkü güzel olan her özellik her zaman karşı tarafa yansıtılmıyor. Bu nedenle iyi bir öğretmene her zaman ihtiyaç var eğitim ve öğretim ortamında.

Gordon, İyi bir öğretmenin Özelliğini şu şekilde sıralamaktadır:¹⁰

1. Sakindir, telaşlanmaz, sinirlenmez. Her zaman soğukkanlıdır ve aşırı duygularını göstermez.
2. Gerçek duygularını denetler ve öğrencilerine göstermez.
3. Önyargılı ve yanlı değildir. Bütün öğrencilere eşit davranır.
4. Bütün öğrencilerini aynı biçimde kabullenir. Hiçbir zaman gözdeleri yoktur.
5. Coşkulu, uyarıcı ve özgür bir öğretim ortamı yaratır, ama yine de bu ortamı her zaman düzenli tutar.

⁷ Veysel Sönmez, Eğitim Felsefesi, sy.137.

⁸ Doğan Cüceloğlu, Yeniden İnsan İnsana, sy.23.

⁹ Ercan Türk, Türk Eğitim Sistemi, sy 31

¹⁰ Thomas Gordon, Etkili Öğretmenlik Eğitimi, s y.,19.

6. Her şeyden önce tutarlıdır. Değişmez, unutmaz, çok neşeli ya da çok asık yüzlü değildir ve hata yapmaz.
7. Her sorunun yanıtını bilir. Öğrencilerden daha akıllıdır.
8. Birbirlerine destek olur, kendi duyguları, değer yargıları ve inançlarından etkilenmeden öğrencilere karşı “birleşik cephe” oluşturur.

Öğretmenlerin birçok özelliği olduğu gibi aynı zamanda görevleri de vardır. Bunları tam manasıyla yerine getirdiği takdirde ancak ideal bir öğretmen sayılmış olacaktır. Öğretmen, öncelikle kendini çağın gereklerine göre sürekli yenilemelidir. Hazır olan eğitim programının yanı sıra özgün yöntem ve tekniklere de başvurmalı, okul içinde olduğu gibi okul dışında da öğrencilerin sorunlarıyla ilgilenmeli, bunun için, velilerle sürekli iletişim halinde olmalıdır. Öğrenci merkezli bir eğitim sürdürerek, öğrencinin eğitimini sekteye uğratacak dış etkenleri de bertaraf etmelidir.

Özsoy, Özyürek ve Eripek, Öğretmenlerin görevlerini şöyle sıralamaktalar:¹¹

1. Öğretmen, zaman zaman öğrencilerin özelliklerini tanımaya çalışmalı.
2. Öğretmen, sınıfını olabildiğince, öğrenciyi merkeze alan hale getirmeye çalışmalı.
3. Öğretmen, programının kendisine verdiği yetki ve esneklik özelliklerinden yararlanarak programa üstün yeteneklerin öğrenme stillerine ve gereksinimlerine uygun güdüleme v.b. özellikleri kazandırma.
4. Öğretmen, sınıfı için, öğretmen-öğrenci-veli üçlüsü toplantıları düzenlemeli.
5. Öğretmen, sınıfın veli toplantılarını düzenli ve sürekli olarak yapmalı.
6. Öğretmen, çocuklar üzerindeki dış baskıyı azaltmaya çalışmalı.
7. Öğretmen, kendini sürekli yenileyen “**ömür boyu öğretmen**” diye nitelenebilecek türden olmalıdır.

Günümüzde birçok öğretmen tipi mevcuttur. Bu öğretmen tipleri ya da sınıflandırmalar yapılırken yılların vermiş olduğu analizler neticesi böyle bir sonuca varılmıştır. Bu öğretmen tipleri: demokratik tip, baskıcı yani diktatörüksü tip, otoriter tip, sosyal tip, ticari tip, lider öğretmenler (demokratik), patron öğretmenlerden (otoriter) farklı bir metot ve yöntemle öğrencilerle diyalog kurarlar. Lider öğretmenler, sorunların çözümü için, baskı yerine öğrencilerle konuşmayı tercih ederler. Ayrıca bu öğretmenler herhangi bir olayda engellendiklerinde kızmazlar, çünkü

¹¹ Yahya Özsoy, Mehmet Özyürek ve Süleyman Eripek, Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar “Özel Eğitime Giriş”, s y.,144-145.

öğrencilere istemedikleri bir şeyi yaptırmazlar. Bunlar sınıf ortamında öğrenci merkezlidir. Her şeyin merkezinde öğrenci vardır. Dolayısıyla bu anlayışa uygun olarak ta, öğrenciler, varlıklarına ve ihtiyaçlarına saygı duyulması gereken birer insan olarak görülür. Başka bir deyişle “ Lider öğretmenler, baskıcı değildir; sorunlarına çözüm yolları bulmak için, öğrencilerle konuşurlar. Lider öğretmenler, patron öğretmenlerin tersine, engellendiklerinde öfkelenmezler, çünkü öğrencileri, istemedikleri bir şey yapmaya zorlayamazlar.”¹²

Demokratik bir öğretmen, genel olarak eğitim ve öğretimde en çok karşılaştığımız bir öğretmen tipidir. Bu tarz öğretmenler, bulunduğu yerde başarılı olur ve bulunduğu ortama çok kolay uyum sağlarlar. Bu öğretmenler, buldukları eğitim kurumlarında öğrenci ayrımı yapmadan herkese aynı muamelede bulunurlar. Öğrencilerin bireysel özelliklerini bilir ve ona göre davranır, sınıfta tatlı-sert olacak şekilde davranır, hiçbir zaman öğrencileri notla tehdit etmez, bir başka özelliği de, zamanı iyi kullanması ve öğrencileri objektif olarak bir değerlendirmeden geçirmesidir. Yani bütün öğrencilere aynı gözle bakar ve onların notlarını da o ölçüde verirler.

Yavuzer’e göre demokratik öğretmenin özellikleri:

1. Demokratik öğretmenin en önemli özelliği öğrenci ayrımı yapmamasıdır.
2. Sınıfta her öğrencisine eşit davranır.
3. Öğrencisinin bireysel farklılıklarını bilir.
4. Sınıfta tatlı- sert bir yapıya sahiptir.
5. Öğrencisine asla dayak atmaz.
6. Öğrencisini notla tehdit etmeyen öğretmen, demokratik öğretmendir.
7. Zamanı iyi kullanır.
8. Öğrenciyi objektif olarak değerlendirme, demokratik öğretmede arandığı bir başka özelliğidir.¹³

Şuan hedeflenen öğretmen tipidir demokrat öğretmen tipi. Patron ya da başka bir deyişle otoriter öğretmen tipi klasik bir öğretmen tipidir. Patron-öğretmen başka bir deyişle otoriter öğretmen, öğrencilerin sorunlarıyla ilgilenmez, dostluk için onlarla bir araya gelmez ve onun için önemli olan yaptığı iş, bulunduğu ortam değil. Otoriter öğretmenler, düşünmeyi gerektirmeyen, kolay yolu seçer ve var olan sorunların kaynağını sistemden değil, öğrencide ararlar. Onlara göre sistem doğrudur, sorun varsa o da öğrencidedir. Onlar hiçbir zaman kendilerinden sorun görmezler ve

¹² William Glasser, Okulda Kaliteli Eğitim, Çev: Ulaş Kaplan, Beyaz Yayınları, Birinci Basım, İstanbul, 1999, s y.,93.

¹³ Haluk Yavuzer, Okul Çağı Öğrencileri, s y.123.

hiçbir zaman kendilerini sorunun merkezine koymazlar. Onlar hep haklı diğerleri ise, haksız konumdalar. Bu nedenle bu tip öğretmenler genelde fazla başarılı olmazlar. Kısaca “ Patron-öğretmen, temelde öğrencinin gereksinimleriyle pek ilgilenmez. Bu tür öğretmen, öğrencilerle dostluk kurmaya çalışmaz ve işi, yapıldığı ortamdan çok daha önemli görür. Patron- öğretmen, sisteme değil, öğrencilere yüklenir.”¹⁴

Sonuç

Sonuç olarak eğitim ve öğretimde baş mimar öğretmendir bunun alternatifi yoktur. Öğretmen, aktifse sınıf ve öğrencilerde aktif, öğretmen pasif ise, öğrenci ve sınıfında pasif olacaktır. Öğretmen, sadece sınıfta değil her alanda ve her konumda rol model olması gerekir evde, okul bahçesinde, sokakta ve pazarda her yerde iyi bir örnek teşkil etmelidir. Ancak böyle olursa öğretim eğitimle destelenmiş olur. Çünkü öğretimden önce eğitimin yerleşmesi lazım öğrencide bunu da öğretmen, aile ve arkadaş işbirliği ile sağlanır. Ama bunların en büyük ayağı öğretmendir. Çünkü öğretmen aynı zamanda öğretiminde mimarı olduğu için öğrenci üzerinde daha fazla etkili olur. Bunun yanında öğrencinin ve öğretmenin kendini rahat hissedebilecekleri bir ortamın oluşumu ise, okul yöneticilerine düşer. Okul yöneticileri öğretmen ve öğrencileri için iyi bir ortam oluşturmakla görevlidirler. Şayet bunu yapamazlarsa o okul ortamında eğitim ve öğretimden bahsetmek yanlış olur. Meşhur olan bir söz var okul, müdürü kadar okuldur tabiri bunun için kullanılmıştır. Vizyonu ve misyonu olmayan bir müdür at gözlüğü ile olaylara bakan biri gibidir. Ve okulda yapılacak bütün iyi ve güzel çalışmaları baltalamak için elinden gelen bütün kanuni haklarını kullanır ve onlara engel olmaya çalışır. Kısaca böyle müdürler risk alan müdürler değil vitrinlik müdürlerdir. Eğitim ve öğretimde çağı yakalamak istiyorsak bu tür müdürlerin yerine işini bilen liyakat sahibi idarecilerin gelmesi lazım. Ama maalesef birçok idareci liyakat yerine birilerin referansı ile geldikleri için birçok okul bu tür idarecileri ile dolu. Durum öyle gösteriyor ki bu durum daha çok devam edecek gibi. Son olarak son dönemlerde öğretmenlik kurumuna yeteri kadar değer verilmediği için, göreve başlayan birçok öğretmen burayı bir basamak olarak kullanıyor ve diğer kurumlara geçmektedirler. Bunu önlemek için geçiş sebeplerinin araştırılıp gereğinin biran önce yapılması gerekir. Aksi durumda eğitim ve öğretim kurumu içi boş bir kurum haline gelecektir.

KAYNAKÇA

1. Mustafa Ergun, **Eğitim Sosyolojisine Giriş (Eğitim ve Toplum)**, Ocak Yayınları, 4.Baskı, Ankara–1994.
2. M. Tınaz Titiz, **Ezbersiz Eğitim Yol Haritası**, Beyaz Yayınları, Birinci Baskı, İstanbul–1998.
3. Ercan Türk, **Türk Eğitim Sistemi**, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara- 1999

¹⁴ William Glasser, Okulda Kaliteli Eğitim.,s y.,56.

4. Doğan Cüceloğlu, **Yeniden İnsan İnsana**, Remzi Kitabevi, 18.Basım, İstanbul–1998.
5. Veysel Sönmez, **Eğitim Felsefesi**, Adım Yayıncılık, Genişletilmiş İkinci Baskı, Ankara - 1993.
6. Mevlani Ulusoy, **Eğitim Dergisi**, Mayıs 2000, sayı:3.
7. Thomas Gordon, **Etkili Öğretmenlik Eğitimi**, çev: Emel Aksoy, Editör: Birsen Özkan, Sistem Yayıncılık, 7. Baskı, İstanbul- Ekim 1996.
8. Yahya Özsoy, Mehmet Özyürek ve Süleyman Eripek **Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar “Özel Eğitime Giriş”**, Karatepe Yayınları, 8.Baskı, Ankara–1997.
9. William Glasser, **Okulda Kaliteli Eğitim**, Çev: Ulaş Kaplan, Beyaz Yayınları, Birinci Basım, İstanbul, 1999.
10. Haluk Yavuzer, **Okul Çağı Öğrencileri**. 4.Basım, Remzi Kitabevi, İstanbul–2000.

Dipnotlar

- Mustafa Ergun, Eğitim Sosyolojisine Giriş, s y, 147.
- M. Tınaz Titiz, Ezbersiz Eğitim Yol Haritası, s.y, 163.
- Ercan Türk, Türk Eğitim Sistemi, s y, 29.
- Mevlani Ulusoy, Eğitim Dergisi, Mayıs 2000, sayı:3, s y, 18
- Thomas Gordon, Etkili Öğretmenlik Eğitimi, çev: Emel Aksoy, Editör: Birsen Özkan, Sistem Yayıncılık, 7. Baskı, İstanbul- Ekim 1996, Giriş Yazısı
- William Glasser, Okulda Kaliteli Eğitim, sy.26-27.
- Veysel Sönmez, Eğitim Felsefesi, sy.137.
- Doğan Cüceloğlu, Yeniden İnsan İnsana, sy.23.
- Ercan Türk, Türk Eğitim. Sistemi, sy 31
- Thomas Gordon, Etkili Öğretmenlik Eğitimi, s y.,19.
- Yahya Özsoy, Mehmet Özyürek ve Süleyman Eripek, Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar “Özel Eğitime Giriş”, s y.,144-145.
- William Glasser, Okulda Kaliteli Eğitim, Çev: Ulaş Kaplan, Beyaz Yayınları, Birinci Basım , İstanbul, 1999, s y.,93.
- Haluk Yavuzer, Okul Çağı Öğrencileri, s y.123.
- William Glasser, Okulda Kaliteli Eğitim.,s y.,56.